JDEME NA TO OD LESA

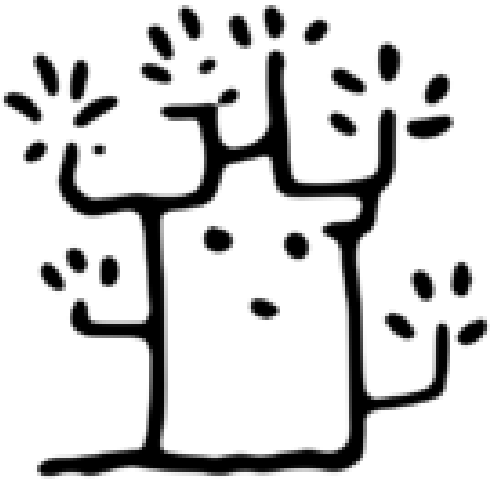

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

LESNÍ KLUB OSLAVÁNEK

Zpracovaly: Johana Kubíčková, Jitka Hadrabová, Soňa Malá

Aktualizace k 21.8.2022: Soňa Malá

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

Obsah:

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA 3
2. POSLÁNÍ, VIZE, INSPIRACE 3
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ 4
3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY 4
3.2. ŽIVOTOSPRÁVA 4
3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY 5
3.4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ 7
3.5. ŘÍZENÍ LESNÍHO KLUBU 9
3.6. SPOLUÚČAST RODIČŮ 9
4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET 10
5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ NADANÝCH 10
6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 10
6.1. ZAMĚŘENÍ LK 10
6.2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ 11
7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH 12
7.1. INTEGROVANÉ BLOKY, KLÍČOVÉ KOMPETENCE 12
8. EVALUAČNÍ SYSTÉM 14
8.1. EVALUACE DĚTÍ 14
8.2. EVALUACE PEDAGOGA 14
8.3. EVALUACE PROGRAMU A KLUBU 15

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Provozovatel: Lesní spolek Oslavánek, Jedov 5, Náměšť nad Oslavou 675 71, IČO: 04798074

Adresa provozovny: U Vícenického žlebu 2, Náměšť nad Oslavou 675 71

Webové stránky: www.oslavanek.cz

Předsedkyně spolku: Bc. Petra Bölcskei, tel.: 732982226, e-mail: petra@oslavanek.cz

Kontaktní osoba: Bc. Petra Bölcskei, tel.: 732982226, e-mail: petra@oslavanek.cz

Koordinátorka: Blanka Bendová, tel.: 732920960, e-mail: blanka@oslavanek.cz

Hlavní pedagog: Libuše Blahová, tel.: 776406852, e-mail: liba@oslavanek.cz

Průvodkyně/pedagogové: Libuše Bláhová, Alexandra Veverková, Blanka Bendová, Petra Bölcskei

Výkonná rada Lesního spolku Oslavánek: Petra Bölcskei, Kateřina Sováková, Eliška Müllerová, Pavel Dittrich, Blanka Bendová

Kapacita Lesního klubu (dále LK): 2 pedagogové na- skupinu 15 dětí na den

Provozní doba: 8:00 - 16:00 pondělí - středa, pátek 8:00 - 13:00

Lokalita klubu: Lesní klub Oslavánek se nachází v okrajové oblasti města Náměšť nad Oslavou v

zahradě uprostřed polí v bezprostřední blízkosti lesa. Zahrada je zatravněná se vzrostlými listnatými

stromy. Uprostřed zahrady je umístěna zahradní chatka.

Charakter a specifika LK: Na pozemku je dětem k dispozici chata se sociálním zázemím, zastřešená

pergola, přírodní herní prvky, pískoviště, venkovní kuchyňka, záhony.

Dostupnost: S přihlédnutím na roční období je dostupnost LK Oslavánek bezbariérová. Lze přijít pěšky

či přijet autem.

2. POSLÁNÍ, VIZE, INSPIRACE

Společně tvořit bezpečné místo, kde jsou děti samy sebou. Zde mohou svobodně jednat a prožívat vše, co potřebují v souladu se svým individuálním vývojem. Všichni členové Oslavánku - děti, průvodkyně, rodiče - jsou spolutvůrci tohoto bezpečného prostoru.

Inspiruje nás přírodní, waldorfská a intuitivní pedagogika, zejména pak dánská pedagožka Helle Heckmann a její kniha „Pomalé rodičovství“.

Historie LK: Lesní spolek Oslavánek (zřizovatel a provozovatel LK) je nezisková organizace, která vznikla v březnu 2016 díky otevřeným a aktivním rodičům v Náměšti nad Oslavou a okolí. Rodiče toužící po výchově dětí v přírodě a v souladu s ní se scházeli tak dlouho, až na jedno jejich setkání zavítaly budoucí zakladatelky spolku, které se rozhodly dát dětem v Náměšti možnost hrát si a učit se v přírodě.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY

Jurta

V jurtě se nachází vstupní místnost využívaná jako šatna pro převlékání a uložení náhradního oblečení pro potřeby dětí. V prostoru šatny se nachází také sociální zařízení s dvěma ekologickými pilinovými toaletami a dětským umyvadlem. Hlavní místnost sloužící jako herna, jídelna, kuchyně a tvůrčí ateliér je umístěna za šatnou.

Zahrada

Zahrada je o rozloze 966 m2, terén plochy je zatravněný se vzrostlými listnatými stromy, třešněmi, višní, meruňkou, lískami a ořešákem. Zahrada nabízí spoustu herních zákoutí, vzniklých vlastní iniciativou dětí, průvodkyň a rodičů (například venkovní kuchyňku, stezku bosou nohou, lezecí stromy, hmyzí hotely, barevné špalky a skrýše). Kromě herních zákoutí můžete na zahradě najít záhonky se zeleninou a kompost, které v průběhu roku průvodkyně využívají pro pedagogickou činnost.

Okolí

Zázemí LK je usazeno v polích v bezprostřední blízkosti lesa. Známé stezky a lesní cesty nás dovedou k Okareckému potoku a k přehradě Vícenický žleb. Okolí nabízí nepřebernou škálu ve výběru terénu od jednoduchých polních a lesních cest, přes rozlehlou louku skrytou v lese až po divočinu se skalami, jeskyněmi a mokřady.

3.2. ŽIVOTOSPRÁVA

Děti mají denně dostatek pohybu, jenž rozvíjí jejich fyzickou zdatnost. Proměnlivost přírody a počasí přirozeně zvyšuje jejich odolnost a imunitu. Většinu dne děti tráví venku na čerstvém vzduchu.

Stravování

Stravování se skládá z dopolední svačiny, oběda a odpolední svačiny. Dopolední svačina probíhá zpravidla mimo zázemí v terénu (lese).

Dopolední a odpolední svačinu si děti přinášejí z domova. Oběd je dovážen a následně vydáván pověřenou průvodkyní. Průvodkyně dbají na vytváření a dodržování hygienických a stravovacích návyků dětí. Pokud je vaření oběda součástí vzdělávacího programu dne, je oběd za dodržování hygienických podmínek připravován v zázemí LK nebo na ohni pod dohledem a vedením průvodkyň.

Děti mají celý den k dispozici pitnou vodu. Láhve s pitím, v chladném počasí termosky s čajem, si děti přinášejí z domova. Průvodkyně po celý den dohlížejí na pitný režim dětí, vedou děti k pití, v případě potřeby je dítěti doplněna do láhve voda, v chladném počasí teplý čaj do termosky.

Odpočinek

Po obědě jsou děti vedeny k odpočinku u četby knihy. Žádné dítě není nucené spát, průvodkyně respektují individuální potřeby odpočinku. Nejstarší děti (poslední předškolní rok), se po odpočinku a poslechu četby v určený den věnují předškolní přípravě.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Všechny průvodkyně vytvářejí dětem takové prostředí, ve kterém se cítí bezpečně a spokojeně. Průvodkyně respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Všechny děti v našem klubu mají stejná práva i povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či naopak. Volnost a osobní svoboda dětí je respektována do určité míry, v klubu máme nastaveny pevné hranice, které vyplývají z pravidel LK (viz součást SK v samostatném dokumentu). Tato pravidla se vytváří společně s dětmi a každé dítě se je při příchodu do LK učí v rámci denního programu. Průvodkyně vedou děti k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování při všech činnostech. Snaží se o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná a přispívá k navození přátelských vztahů a vzájemné důvěře. Po celý den převažuje kladné hodnocení dítěte, podporujeme děti nebát se samostatně pracovat a hlavně, důvěřovat si. Dále u dětí rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, podporu a pomoc. Děti jsou seznamovány s určitými pravidly chování ve skupině tak, aby se utvořil kolektiv, ve kterém bude všem dětem dobře. Průvodkyně se dostatečně věnují vztahům v kolektivu a nenásilnou formou dbají na prevenci šikany a jiných patologických jevů u dětí. Nově přicházejícím dětem nabízíme adaptační režim (s ohledem na potřeby dítěte může rodič trávit půl či celý den v klubu s dítětem při programu, a to po dobu max. jeden měsíc). Všechny děti jsou přiměřeně zatěžovány, vždy s ohledem na jejich možnosti. Každodenní pobyt dětí v přírodě ve věkově smíšeném kolektivu je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně dotuje děti smysluplnými impulsy. Děti mohou pracovat s různými přírodními materiály, které podněcují jejich tvořivost. Děti se učí přirozeným zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti se vším živým kolem sebe.

Komunitní způsob fungování LK

Komunitní způsob vedení LK je jedním z hlavních pilířů Oslavánku. Vše je tvořeno komunitně s rodiči a sympatizanty Lesního spolku Oslavánek. Komunitní přístup přináší dětem pocit, že LK je přirozeně integrovaná do života rodiny a celého společenství. Děti se tak mohou učit z širší palety vzorů, protože rodiče se podílejí svojí prací a účastí na budování a utváření celkové atmosféry LK. Pro děti je to cenná zkušenost, že každý může svým dílem obohatit společenství, a že každý v něm má své místo. Rodiče se účastní a podílejí na chodu LK Oslavánek díky:

- společným přípravám slavností
- účastí na slavnostech
- společnému budování zázemí při pravidelných brigádách
- komunikaci průvodkyň s rodiči
- víkendovým rodinným pobytům

Pro LK Oslavánek jsou důležité následující hodnoty, které jsou součástí výchovně-vzdělávacího programu. Průvodkyně vědomě předávají tyto hodnoty tím, že je žijí a praktikují v denním rytmu:

Láska

Láska ke všemu živému, láska k přírodě, láska sama k sobě i láska k druhým. Všichni v kolektivu (děti + průvodkyně) jsou kamarádi, tak se i oslovujeme. Děti si s průvodkyněmi tykají, a když si nemohou vzpomenout na jejich jméno, oslovují je „teta“. Díky malému počtu dětí se může průvodkyně věnovat tomu dítěti, které to zrovna potřebuje a díky rodinné atmosféře v komunitě dát dítěti lásku téměř mateřskou, když ji zrovna potřebuje v podobě objetí, pohlazení, pofoukání bolístky, utření slz od pláče a podobně.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

Pravdivost

Průvodkyně jednají pravdivě, dětem říkají pravdu a vyhýbají se ironii, které děti zatím nerozumí. Když vidím, že se někomu děje bezpráví, nahlédnu do situace, chci znát pravdu a pomůžu dětem nalézt spravedlivé řešení. Průvodkyně vedou děti k pravdě, a i když může být nepříjemná, je vždy nejlepším řešením. Lež má krátké nohy. Průvodkyně používají příběhy a ukázky ze života, aby dětem ukázaly, jak je pravda důležitá. Lež používají děti ze strachu před trestem, my děti netrestáme, a proto nemají důvod lhát. Pokud dítě udělá něco, za co se stydí a nechce se přiznat – pomocí spoluúčasti průvodkyně a ostatních dětí věc napravíme společně. Denní činnosti (příprava oběda, topení, sekání dřeva, úklid) provádějí průvodkyně v součinnosti s dětmi, čímž je učí potřebě postarat se o domácnost, ukazují kladný vztah k práci jako takové. Např. když uklízím, dělám to proto, aby bylo čisto a děti i průvodkyně se v zázemí cítily dobře, dělám tuto činnost s láskou a se záměrem čistoty.

Bezpečí

Všichni členové LK vytvářejí bezpečné prostředí pro děti a ostatní v klubu. Díky pravidlům, které vždy na začátku školního roku s dětmi opakujeme, mají děti pevné hranice, o které se mohou opřít. Pravidla jsou následující:

- jsem na dohled a na doslech, hlídám si svého průvodce
- klacek v lese mám dlouhý jako moje ruka, pokud si vyberu delší – hlídám si oba konce klacku a pokud někoho omylem udeřím – klacek bude zkrácen na délku ruky
- „To se mi nelíbí“ - pokud toto uslyším od kamaráda, zastavím své jednání
- pokud třikrát uslyším „To se mi nelíbí“ od průvodkyně, chytnu průvodkyni za ruku a do smluveného časového bodu se jí budu držet
- nenosím do klubu vlastní hračky
- uklízím po sobě pomůcky a hračky na své místo
- batůžek a své oblečení mám vždy na háčku s mou značkou
- odpadky v zázemí vyhazuji do tříděných košů, v lese do tašky na odpadky

Svoboda

Děti se často svobodně rozhodují, např. na jakém místě si dáme svačinu, které místo bude cílem výpravy, jakou budeme číst knížku. Při vícero řešeních učíme děti hlasovat, počítat hlasy a tím rovnou rozvíjíme i matematické kompetence. Učíme děti, že i svoboda má své hranice (viz pravidla) a že je třeba brát ohled na svobodu druhých. Také učíme děti pochopit svobodu přírody a živých organismů v ní, např. můžeme pozorovat ploštici v lese, ale poté je třeba ji pustit zpět do volné přírody.

Odpovědnost

Děti již od prvního dne v klubu vedeme k odpovědnosti za své činy, své věci a své bytí. Již tříletým dětem je třeba vysvětlit odpovědnost sami za sebe. Vše co ve společenství (klub, příroda) uděláme, nese následky. Pomocí rozebírání denních situací ukazujeme propojenost svobody a odpovědnosti každého z nás.

Přátelství

Průvodkyně jdou příkladem v přátelském přístupu v komunitě. I když mi kamarád před chvílí nedopatřením ublížil, je dobré mu odpustit a jít dál, být zase kamarády. Učíme děti se vcítit do druhých, být jim nápomocný v těžké chvíli, pomoct, když je to třeba, omluvit se, když je třeba. Oslovování dětí „kamarádi“ umocňuje tuto hodnotu a děti se opravdu stávají kamarády průvodkyň. Průvodkyně respektují děti a tak i děti respektují průvodkyně. Pokud průvodkyně vycítí absenci respektu od dětí, je třeba situaci řešit např. promluvou s dětmi na ranním kruhu nebo v jinou vhodnou chvíli.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

3.4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Děti jsou do LK přijímány buď v rámci zápisu, nebo v průběhu školního roku až do naplnění kapacity. Děti jsou do LK přijímány na základě návštěvy a pohovoru mezi rodinou a koordinátorkou (případně dalším pedagogem). Většinou proběhne návštěva LK a zkušební den. Zkušební den je možnost pro rodiče a nově příchozí dítě si vyzkoušet běh a režim školky. Při zkušebním dni může být rodič/rodiče s dítětem přítomni celému programu LK. Po vzájemné domluvě mezi koordinátorkou a rodiči vyplní rodič „Smlouvu o docházce“ a „Zdravotní dotazník“. Kapacita je max. 15 dětí ve skupině na den, skupina je věkově smíšená. Termín zápisu vypisuje po dohodě koordinátorka LK.

Rytmus roku

Rytmus roku vychází přirozeně z dění a koloběhu v přírodě. Ve Školním vzdělávacím programu Lesního klubu Oslavánek navazujeme na lidové tradice spojené s děním a koloběhem přírody. Též začleňujeme tematické celky vycházející z environmentální výchovy. Každý měsíc děti prožijí tematicky sestavený celek z her, písniček, říkadel, pohybových aktivit, výtvarného tvoření, řemesel, výprav a aktivit zaměřených na poznání.

Rytmus měsíce

Pedagogický program vychází z rytmu roku a jeho měsíčních celků (integrované bloky). Každý měsíc dochází k proměnám přírody, které inspirují tematický program v Oslavánku. Dění v přírodě reflektujeme skrze slavnosti , výlety a setkání.

Režim dne

8:00 - 9:00	příchod dětí do zahrady, hry a činnosti dle vlastní volby, spolupráce s průvodkyní, volná hra
9:00 - 9:30	ranní kruh, píseň měsíce, pohyb, tanec
9:30 - 12:30	výprava do lesa, svačina, vyprávění a dramatizace pohádek a příběhů, vedená a volná činnost v lese, návrat do zázemí
12:30 - 13:00	hygiena, předobědový rituál, oběd
13:00 - 14:00	odpolední odpočinek, čtení a prohlížení knížek
14:00 - 14:30	odpolední volná hra
14:30 - 15:00	odpolední svačina
15:00 - 16:00	odpolední program (výtvarný, hudební, pohybový, divadelní), vyzvedávání dětí

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

Výčet činností „ve třídě“:

- **Cílená nabídka pedagoga**: dětem jsou nabízeny hry, básničky, pohybová říkadla, písničky, hra na hudební nástroje a perkuse, tvořivé aktivity, práce na zahradě, práce s knihami a didaktickými pomůckami, četba atd., které se většinou odehrávají v zahradě LK. Do těchto aktivit nejsou děti programově nuceny a je respektována jejich potřeba volné hry. Některé aktivity jsou jim nabízeny formou „nástrah“ - tzn. nastražím didaktickou pomůcku a je na dětech, zda tuto nabídku využijí.
- **Volná hra dětí**: je nedílnou součástí přirozeného rozvoje osobnosti u dětí předškolního věku. Děti u ní mají možnost rozvíjet většinu cílových kompetencí. Pro volnou hru v LK Oslavánek je vymezen čas před ranním kruhem, na výpravě v lese či odpoledne po odpočinku.
- **Environmentální výchova**: pedagog dětem nabízí aktivity, jež mají pomoci v chápání přírodních dějů, poznávání přírody a přirozené provázanosti dění. V Oslavánku se převážně odehrává během pobytu dětí v lese nebo při tematicky zaměřených programech v rámci výletního dne.
- **Předškolní příprava**: v Oslavánku probíhá jak v rámci dopoledního programu, tak v odpolední fázi, kdy se u předškolních dětí pedagog soustředí, mj. na základě pracovních listů, o dosažení školní zralosti. Předškolní výchova obsahuje grafomotorická cvičení pro rozvoj jemné motoriky, předmatematickou výchovu pro uchopení základní matematické představivosti, základní znalost abecedy a číslic, znalost barev a rozvoj logického myšlení. Podstatná část předškolní přípravy spočívá v účasti na pravidelných výletech, kterými se rozvíjejí kompetence činnostní a občanské.
- **Mimoklubové aktivity**: děti v Oslavánku nejsou fixovány pouze na prostředí a bezprostřední okolí. Jsou to například návštěvy divadla, muzea, dílny, ekocenter a jiných vzdělávacích zařízení, knihovny apod.
- **Tvořivé prostředí**: součástí vzdělávací nabídky je i tvořivé prostředí jako pískoviště, blátivá kuchyňka, řemeslná dílna, dřevěné didaktické hračky, hudební nástroje a materiály pro tvoření v zázemí chaty/jurty.
- **Zaměření na sebeobsluhu**: každodenní pobyt venku si klade vyšší nároky na samostatnost a sebeobslužnost dětí. Tyto kvality se také snažíme u dětí cíleně rozvíjet.
- **Slavnosti**: jsou důležitým specifikem našeho LK. Slavnosti jsou součástí čtvrtletního programu. Jsou také motivačním prvkem každodenních aktivit dětí, zdrojem radosti a sounáležitosti při společných setkáních rodičů, dětí a týmu Oslavánku.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

3.5. ŘÍZENÍ LESNÍHO KLUBU

Vedením LK je pověřena Výkonná rada spolku a koordinační činností LK je pověřena koordinátorka. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny skrze pracovní náplně.

Vnitřní informační systém - mezi zaměstnanci:

- Pravidelné pedagogické schůzky týmu – 1x za měsíc
- Roční schůze týmu a Výkonné rady - na konci školního roku
- Schůze Výkonné rady – min. 1x ročně
- Členská schůze - min. 1x ročně
- E-mailová komunikace Výkonné rady – kdykoliv je třeba
- Individuální konzultace v týmu – kdykoliv je třeba

Vnější informační systém – komunikace s rodiči:

- Nástěnka v zázemí klubu, Vzkazovník
- Elektronická pošta – minimálně jednou měsíčně obdrží rodiče informační e-mail s programem na příští měsíc a dalšími informacemi
- Společné setkání s rodiči – rodičovské schůzky
- Členská schůze Lesního spolku Oslavánek – min. 1krát do roka
- Individuální konzultace – kdykoliv je třeba
- Webové stránky, Facebookový profil Oslavánek, Facebooková skupina
- Slavnosti školky, brigády, rodinné víkendové pobyty

3.6. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Chod LK Oslavánek by se neobešel bez spolupráce s rodiči dětí. Komunitní způsob fungování je jeho podstatou a bez něho by nemohl plnohodnotně fungovat. Na výchově dětí se tak aktivně podílí celá komunita rodičů a pomáhá vytvářet zdravé a plnohodnotné prostředí pro jejich růst. Dobré vztahy mezi pedagogy a rodiči dětí jsou vystavěny na základě společné spolupráce a možnosti společných prožitků. Rodiče dětí se mohou podílet na chodu a organizaci klubu (spolupráce na brigádách a programu, materiální výpomoc, dotace, příprava slavnosti, narozeniny dětí, organizace spolujízd atd.) Rodiče dětí jsou pravidelně informováni o dění ve školce e-mailem, informacemi vyvěšenými na webu nebo Facebooku a setkáváním s průvodci.

Podmínkou umístění dítěte do LK Oslavánek je členství v Lesním spolku Oslavánek alespoň jednoho z rodičů. Což také prohlubuje komunitní přístup rodičů. Členové spolku dostávají informace o chodu LK a mohou společně tvořit jeho budoucnost. Povinností člena spolku je účast na Členské schůzi jedenkrát ročně.

Rodič má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu LK, má právo svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu (viz Vzkazovník v zázemí LK). Rodiče dětí se mohou informovat o cílech, zaměření, formách a obsahu vzdělávání vycházející ze Školního vzdělávacího programu LK Oslavánek a informovat se o vzdělávání dítěte a případně projednat podstatné připomínky k jeho vzdělávání.

Záležitosti spadající do kompetence pedagoga řeší rodič s průvodcem nebo s hlavním pedagogem LK Oslavánek. V případě provozních záležitostí se obrací na koordinátorku LK Oslavánek.

Rodičovská schůzka: Program setkání koncipují předsedkyně a koordinátorka LK Oslavánek. Rodiče jsou povinni se pravidelných setkání účastnit. Rodičovská schůzka se odehrává přibližně 1x za pololetí nebo dle potřeby.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

Slavnosti: ke vzájemné přátelské interakci napomáhá i pravidelné pořádání Podzimní, Zimní, Jarní a Letní slavnosti.

4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

LK Oslavánek navštěvují děti zpravidla od tří let. Mladší děti mohou navštěvovat MiniOslavánek (1x týdně), kam dochází spolu s rodičem.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ NADANÝCH

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vycházíme z paragrafu 16 odst. 9 školského zákona a paragrafu 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Poskytování podpůrných opatření se bude odehrávat s využitím plánu pedagogické podpory, který bude vytvořen vždy individuálně na míru daného dítěte v kolektivu průvodců. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami bude probíhat souběžně s ostatními dětmi. Integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vnímáme jako obohacující a cennou zkušenost. Lesní klub je však svojí podstatou omezen přijmout dítě s vysokým stupněm tělesného postižení. Je třeba, aby bylo dítě schopno se samo s použitím kompenzačních pomůcek nebo za pomocí asistenta pohybovat po zahradě, v terénu a v lese. Zázemí LK Oslavánek není vybaveno bezbariérovým přístupem a bezbariérovým sociálním zázemím. V případě, že dítě potřebuje asistenta, tuto službu zajišťují i financují rodiče dítěte. Dále není LK Oslavánek vhodný pro děti s vyšším stupněm postižení autistického spektra a mentálním postižením, rytmus v LK Oslavánek je ovlivněn měnícími se ročními obdobími, měnícím se počasím a v souvislosti s těmito faktory se mění i podmínky programu a vlivy, které na děti zvnějšku působí. Přijetí takového dítěte však není vyloučeno, případná žádost bude posouzena individuálně.

6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

6.1. ZAMĚŘENÍ LK

LK Oslavánek se ve svém pedagogickém pojetí inspiruje konceptem lesních mateřských škol, kde děti tráví většinu času venku v přírodě za každého počasí. Příroda se svojí proměnlivostí se stává nevyčerpatelným zdrojem vzdělávací nabídky, stejně tak situace vzniklé při pobytu v ní. Tato přírodní vzdělávací nabídka rozvíjí děti v jejich celistvosti. Ve srovnání s jinými mateřskými školami je pro lesní školky typické neobklopovat děti klasickými hračkami a přebytečným materiálem. Děti mají k dispozici pracovní náčiní jako například motyčky, kyblíky a jiné zahradní nářadí. Nejčastěji ke svým hrám využívají materiál, který jim nabízí sama příroda – klacíky, listy, členitost terénu, potůček, stromy, přírodniny apod. Tím jsou děti odkázány mnohem více sami na sebe a na vlastní schopnost tvořit, schopnost imaginace, sociální dovednosti a samostatnost. Tyto dovednosti se v takovém prostředí rozvíjejí mnohem snadněji. Dítě má možnost bádat a vytvářet si vlastní prostředky k bádání. Dítě není odkázáno na předměty (hračky), které mají jasně daný účel a způsob použití, dítě rozvíjí kreativitu při tvorbě vlastních předmětů a jejich účelů. V přírodě nejsou děti směrovány, mají tu volnost a svobodu tvořit neomezeně.

Environmentální výchova je nedílnou součástí našeho programu. Při každodenní práci s dětmi se vytváří vhodné prostředí pro rozvoj jejich ekologického cítění. Učíme děti v běžném životě

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

přistupovat k přírodě s láskou a podle toho se také chovat. Je podstatné děti takovému chování učit, jelikož jsou součástí planety Země a celého vesmíru a svým jednáním tady a teď ovlivňují budoucnost. Při denních činnostech a připravených programech upozorňujeme na zázraky přírody, učíme děti je vidět, uvědomovat si a oceňovat.

Hlavní cíle environmentální a ekologické výchovy:

- Vedení dětí k lásce k přírodě
- Poznávání přírody a jejích zákonitostí
- Pozitivní vztah k zvířatům a rostlinám
- Ochrana přírody
- Budování pozitivního a odpovědného vztahu a péče o místo, kde děti žijí
- Vytvořit u dětí elementární povědomí o okolním světě a jeho dění i vlivu člověka na životní prostředí

Další inspirací pro vzdělávací program LK je waldorfská pedagogika. Potřeba pravidelného řádu vyvolává v dětech pocit bezpečí, který je součástí principů LK. Orientace na cyklus přírody nás inspiruje při vytváření denního i měsíčního programu. Svět skřítků a víl je často naším tématem v programu.

6.2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Intuitivní a situační pedagogika **-** V přírodě je každý den nepřeberné množství podnětů a podmínek k situační pedagogice, která je součástí našeho vzdělávacího programu. Průvodkyně naslouchají potřebám dětí v dané situaci a využívají potenciálu lesa k pedagogické činnosti. Přirozenou dětskou intuici průvodkyně nepotlačují a díky svobodě a volnosti, kterou děti v LK mají, ji dále rozvíjejí třeba pomocí intuitivních her.

Respektující přístup **-** Průvodkyně k dětem přistupují jako k sobě rovným. Tento postoj posiluje již zmíněné oslovování „kamarádi“. Děti nejsou trestány ani odměňovány za své činy. Díky respektujícímu přístupu pomáháme dětem ke zdravé sebeúctě a vytváření zdravých hodnot. Díky malému počtu dětí je možné dát každému dítěti dostatek pozornosti tak, aby se mohlo ve skupině zdravě vyvíjet.

Pohoda a vyrovnanost průvodců **-** Vzhledem k citlivosti dětí na neverbální komunikaci, je potřeba, aby se pedagog/průvodce cítil co nejvíce vyrovnaně a v osobní pohodě. Díky tomu se může plně nacítit na skupinu a věnovat se dětem a programu. Součástí vzdělávání průvodkyň je osobní rozvoj, potřebou je chuť se rozvíjet.

Smysluplná činnost **-** V rámci programu LK se vždy věnujeme smysluplným činnostem, kterým děti snadno porozumějí a mohou se přidat. Součástí vzdělávacího programu jsou běžné denní činnosti, jako je vaření oběda, zametání, hrabání listí, rytí zahrady, příprava dřeva na zimu, atd. Průvodci dělají tyto činnosti s láskou a vědomě.

Rituály a značky místo příkazů **-** Namísto příkazů jsou do denního programu zahrnuty denní rituály, značky a pravidla, které v dětech vyvolávají pocit bezpečí a napovídají, co je třeba udělat. Za pomoci říkadel, básniček, hudebních nástrojů a neverbálních značek ukazujeme dětem, co je právě čeká (např. vytleskáváme „*Je potřeba uklidit, ať se může něco dít*“).

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah se odvíjí od přirozeného plynutí kalendářního roku. Nekonečným zdrojem je bytí tady a teď a citlivé reagování na vzdělávací potřeby kolektivu průvodců a dětí. V integrovaných blocích na každý měsíc školního roku jsou zahrnuta obecná témata, z kterých se vychází při tvorbě každoročně obměňovaného tématického plánu na celý školní rok, který se do dokumentu ŠVP zakládá. Tématický plán vytváří celý pedagogický tým (většinou na konci školního roku na týmové schůzce).

Vzdělávání podle ŠVP je cestou rozvoje klíčových kompetencí, mezi které řadíme:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

7.1. INTEGROVANÉ BLOKY, KLÍČOVÉ KOMPETENCE

ZÁŘÍ

- *Témata*: Sklizeň, Úroda, Pravidla ve školce
- *Ctnosti*: Trpělivost
- *Klíčové kompetence*: k učení, řešení problémů, sociální a personální
- *Svátky*: Podzimní rovnodennost, Sv. Michael – projevování odvahy, Sv. Václav
- *Živel*: Oheň

ŘÍJEN

- *Témata*: Díkůvzdání Matce Zemi, Den Stromů, Podzemí a kameny
- *Ctnosti*: Vděčnost, Přátelství
- *Klíčové kompetence*: k učení, komunikativní, sociální a občanské
- *Svátky*: Den Stromů
- *Živel*: Oheň
- *Slavnost*: Podzimní slavnost

LISTOPAD

- *Témata*: Ukládání se ke spánku, Barevnost kolem nás
- *Ctnosti*: Samostatnost
- *Klíčové kompetence*: k řešení problémů, činnostní a občanské
- *Svátky*: Sv. Martin
- *Živel*: Oheň

PROSINEC

- *Témata*: Advent – cesta do nitra, Ztišení, Rodina
- *Ctnosti*: Síla
- *Klíčové kompetence*: k učení, sociální a personální
- *Svátky*: Mikuláš, Zimní slunovrat, Vánoční zvyky a tradice
- *Živel*: Voda
- *Slavnost*: Zimní slavnost

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

LEDEN

- *Témata*: Kvality Tří králů, Voda a její skupenství, Stopování zvířat
- *Ctnosti*: Laskavost
- *Klíčové kompetence*: k řešení problémů, sociální a personální, k učení
- *Svátky*: Tři králové
- *Živel*: Voda

ÚNOR

- *Témata*: Já člověk a tělo
- *Ctnosti*: Odvaha
- *Klíčové kompetence*: k učení, sociální a personální, komunikativní
- *Svátky*: Hromnice, Masopust, Sv. Brigité – osevní plán
- *Živel*: Voda

BŘEZEN

- *Témata*: Očista, Řemesla, Plodnost
- *Ctnosti*: Spolupráce
- *Klíčové kompetence*: činnostní a občanské, komunikativní
- *Svátky*: Vynášení Morany, Jarní rovnodennost
- *Živel*: Půda
- *Slavnost*: Jarní slavnost – oslava rovnodennosti a přivítání jara

DUBEN

- *Témata*: Péče o zahradu, Čištění studánek, Velikonoce
- *Ctnosti*: Spravedlivost
- *Klíčové kompetence*: činnostní a občanské, k řešení problémů
- *Svátky*: Velikonoce, Sv. Jiří
- *Živel*: Půda
- *Slavnost*: Beltain noc – večerní slavnost

KVĚTEN

- *Témata*: Sázení, Práce na zahradě, Svatba nebe a země
- *Ctnosti*: Moudrost
- *Klíčové kompetence*: činnostní a občanské, k učení, komunikativní
- *Živel*: Vzduch
- *Výlety*: Knihovna, Farma se zvířaty

ČERVEN

- *Témata*: Sběr bylin, Přivítání Slunce
- *Ctnosti*: Píle, Činorodost
- *Klíčové kompetence*: k učení, komunikativní
- *Svátky*: Sv. Ján, Letní slunovrat
- *Živel*: Vzduch
- *Slavnost*: Letní slavnost – oslava Slunce

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

8. EVALUAČNÍ SYSTÉM

8.1. EVALUACE DĚTÍ

Evaluace dětí probíhá přirozeně sledováním dětí v denních činnostech. Průvodce řeší vždy děti ve svém kruhu ve dni, který průvodcuje. Průvodci hovoří o dětech každý měsíc na pedagogické schůzce, zejména zda je nějaký podnět k prodiskutování a je třeba náhled ostatních průvodkyň. Závěry jsou v případě potřeby předávány rodičům formou osobního sdělení na základě jejich vyžádání. Pokud je potřeba řešit dění akutně, uspořádá se mimořádná schůzka průvodkyň s rodiči, je-li to v dané situaci žádoucí. Průvodkyně jsou přístupné konzultacím s rodiči po domluvě na konkrétním termínu nebo má-li průvodkyně čas po skončení její pracovní doby.

Součástí evaluace dětí je i průběžné zhodnocování dosažených kompetencí v rámci předškolního vzdělávání a RVP. Protože tento proces vnímáme jako dynamický, neukotvený v konkrétním čase a na konkrétním místě, reagujeme na každé dítě individuálně a respektujeme jeho osobní růst. Z tohoto důvodu se v tematických plánech neobjevuje časově ohraničená doba, kdy se na předškolních kompetencích s dětmi pracuje. Reflexe dosažených kompetencí se provádí v rámci průběžně vkládaných a zapisovaných informací o každém dítěti do složky „Záznamy dětí“ vytvořené pro každé dítě navštěvující LK Oslavánek. S touto metodou začínáme, časem zjistíme, zda nám vyhovuje či nikoliv. Klademe důraz na pozitivní evaluaci.

8.2. EVALUACE PEDAGOGA

8.2.1. Interní evaluace pedagoga

probíhá v rámci LK Oslavánek průběžně, především na pedagogických schůzkách 1x za měsíc, kde reflektujeme naši práci. V evaluaci pedagoga postupujeme dle Etického kodexu pedagoga lesní MŠ vypracovaného Asociací lesních mateřských škol a dle tabulky Sebehodnocení pedagoga. Tabulka pro vyplnění „Evaluace pedagoga“ je přílohou dokumentu ŠVP.

ETICKÝ KODEX PEDAGOGA LESNÍ MŠ

Pedagog ve vztahu k sobě
- Pedagog reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat.
- Pedagog dbá o svůj osobnostní a profesní rozvoj, je si vědom motivů a smyslu své práce.
- Pedagog o sebe pečuje ve všech rovinách.

Pedagog ve vztahu ke kolegům
- Pedagog v rámci profesních kompetencí respektuje soukromí kolegů a jejich osobnostní odlišnosti.
- Pedagog v rámci tvůrčí spolupráce týmu komunikuje otevřeně a uplatňuje metody konstruktivní kritiky.
- Pedagog si je vědom hranice profesních a osobních vztahů v týmu.

Pedagog ve vztahu k dětem
- Pedagog zná a reflektuje potřeby dětí, respektuje jejich individuální odlišnosti a vytváří bezpečný prostor s jasnými hranicemi, ve kterém otevřeně a srozumitelně komunikuje.
- Pedagog vědomě umožňuje dětem bezpečně riskovat a pracovat s chybou.
- Pedagog vědomě směřuje k celostnímu rozvoji potenciálu dětí, je vzorem k nápodobě.

Pedagog ve vztahu k rodičům dětí
- Pedagog si je vědom hranic profesních a osobních vztahů s rodiči a zachovává mlčenlivost o důvěrných informacích rodiny.

Sídlo: Jedov 5, 675 71 Náměšť nad Oslavou, IČ 04798074, tel. 732 982 226, e-mail: ahoj@oslavanek.cz

- Pedagog respektuje expertní roli rodiče k jeho vlastnímu dítěti a otevřeně a kompetentně s rodiči komunikuje o rozvoji dítěte.
- Pedagog aktivně vytváří prostor pro spolupráci s rodiči.

Pedagog ve vztahu k instituci

- Pedagog souzní a jedná v souladu s filosofií, pedagogickými východisky, cíli a metodami organizace.
- Pedagog je nositelem udržitelného rozvoje, pečuje o společný prostor.

Pedagog ve vztahu k okolnímu prostředí

- Pedagog reprezentuje svou práci v souladu s filosofií lesních mateřských škol.
- Pedagog jedná v souladu s udržitelným rozvojem v sociální, ekonomické a ekologické rovině.
- Pedagog užívá know-how členů Asociace lesních MŠ jen s jejich souhlasem.

8.2.2. Externí spolupráce a inspirace

V průběhu roku probíhají hospitace z jiných a do jiných lesních mateřských škol a klubů za účelem vzájemných konzultací, prohlubování zkušeností a dalšího pedagogického růstu.

Pedagogové jsou motivováni k návštěvám odborných seminářů a výchovně-vzdělávacích kurzů, nabídku kurzů předává pedagogům koordinátorka e-mailem.

Sledujeme odborné články, časopisy a závěrečné práce s tématem lesní mateřské školy, environmentální výchovy a předškolního vzdělávání.

Je-li třeba náhled externisty do situace v kolektivu dětí, spolupracujeme s psycholožkou Mgr. Evou Kneblovou.

8.3. EVALUACE PROGRAMU A KLUBU

Pravidelně 1x za měsíc informujeme rodiče o programu a dění v LK na následující měsíc e-mailem. Prostřednictvím facebookového profilu Oslavánek informujeme rodiče a sympatizanty klubu o proběhlých akcích, což doplňujeme fotkami a komentáři. Webové stránky jsou průběžně aktualizovány, zveřejňujeme zde informace o budoucích aktivitách LK a spolku, reportujeme proběhlé akce. Na rodičovských schůzkách evaluujeme společně s rodiči dění v LK a spolku, informujeme o našich plánech, o ekonomické situaci, o změnách v týmu, pracovní době a všem potřebném. Rodiče se mohou k programu průběžně vyjadřovat, doplňovat jej, kritizovat a navrhovat. Zpětnou vazbu poskytují rodiče na rodičovských schůzkách, při osobních setkáních s průvodkyněmi či písemnou zprávou do Vzkazovníku uloženém v zázemí klubu.

V Oslavánku na to „jdeme od lesa“, jsme a žijeme komunitou, rádi se setkáváme a užíváme společného času. Jsme si vědomi síly i křehkosti komunity – konání jednoho člena vždy ovlivní atmosféru celku, proto pracujeme na pozitivním, laskavém, otevřeném a respektujícím přístupu.

Děkujeme dětem, rodičům a kolegům za nezměrnou inspiraci k práci, jenž nám denně poskytují.

Lesní klub Oslavánek

V Náměšti nad Oslavou, dne 23.12.2018

Aktualizace dne: 21.8.2022, provedla Soňa Malá